

Vlaams
Parlement

ingediend op **1097** (2016-2017) – Nr. 5
28 juni 2017 (2016-2017)

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

van het voorstel van resolutie

van Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Peter Van Rompuy,
Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Nevens

betreffende de circulaire economie

Documenten in het dossier:

- 1097** (2016-2017) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2 en 3: Amendementen
- Nr. 4: Verslag

verzendcode: ECO

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het pakket circulaire economie van de Europese Commissie van 2 december 2015;
 - 2° het feit dat de Europese Commissie 650 miljoen euro vrijmaakt ter ondersteuning van circulaire economie in het kader van het pakket circulaire economie;
 - 3° het klimaatakkoord van Parijs van 12 december 2015;
 - 4° de agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties;
 - 5° de passages in het Vlaamse regeerakkoord die wijzen op de vergroening van de economie en de daarvoor noodzakelijke flankerende maatregelen, de nodige aanpassingen binnen de ruimtelijke ordening in Vlaanderen voor een kringlooeconomie en de inschrijving op een innovatieve kringlooeconomie, wat betreft afvalbeleid;
 - 6° het Vlaams materialenprogramma;
- overwegende dat:
 - 1° het huidige lineaire economische model natuurlijke rijkdommen omvormt tot gebruiks- en verbruiksgoederen, dat systeem onze economie kwetsbaar maakt en het zijn limieten bereikt;
 - 2° een circulaire economie, met een cirkel van productie tot consumptie tot productie, dat lineaire patroon duurzaam doorbreekt;
 - 3° milieu, innovatie en competitiviteit hand in hand kunnen gaan;
 - 4° de transitie naar een circulair systeem een toegevoegde waarde van 2,3 miljard euro kan genereren voor Vlaanderen en daarmee 27.000 nieuwe jobs (of 1% van de huidige werkgelegenheid in Vlaanderen) gecreëerd kunnen worden;
 - 5° Vlaanderen nauwelijks eigen primaire grondstoffen heeft en de toenemende vraag in groei landen op lange termijn de prijzen zal doen stijgen;
 - 6° onze economie in het kader van de re-industrialisatie baat heeft bij initiatieven die onze lokale economie en maakindustrie verankeren;
- vraagt aan de Vlaamse Regering:
 - 1° een duidelijke ambitie en te behalen doelstellingen voor Vlaanderen te formuleren via een masterplan dat nieuwe economieën maximale kansen geeft in Vlaanderen, die doelstellingen aan elkaar te koppelen en waar nodig te zorgen voor een budgettaire vertaling;
 - 2° haar beleid af te stemmen op de principes van de circulaire economie. De Vlaamse overheid maakt daarbij zo snel mogelijk werk van een beleid dat gebaseerd is op transparante materiaalketens die geen afval meer produceren. Daarvoor maakt de Vlaamse Regering in haar aankoopbeleid ketenafspraken over het produceren en/of terugwinnen van gebruikte grondstoffen;
 - 3° circulaire overheidsaanbestedingen te promoten;
 - 4° materiaalkringlopen te sluiten en nieuwe businessmodellen te creëren waarbij innovaties die passen in een circulaire economie, maximaal worden gefaciliteerd;
 - 5° nieuwe consumptiepatronen aan te moedigen, zoals de deeleconomie, die de functie centraler plaatst dan bezit, alsook de ontwikkeling van ondersteunende businessmodellen te ondersteunen en te faciliteren;
 - 6° zowel startende als bestaande ondernemingen aan te moedigen opdat ze hun aanbod omschakelen van productverkoop naar het verkopen van diensten, voor zover dat mogelijk en wenselijk is;
 - 7° te onderzoeken hoe Europese middelen voor de circulaire economie en businessmodelinnovatie beter naar Vlaanderen kunnen worden gehaald;
 - 8° de circulaire economie integraal te integreren in het Vlaamse klimaatbeleid;

- 9° de energieproductie van alle gebouwen die in beheer van de Vlaamse overheid zijn, zo veel mogelijk om te vormen tot hernieuwbare energieproductiebronnen, met inbegrip van het energie-efficiënter maken van die gebouwen;
- 10° onder andere door het sluiten van contracten te helpen om duurzame plannen uit te voeren, bijvoorbeeld door inspanningen te leveren om regelgeving aan te passen, interessante partijen bij elkaar te brengen en te helpen bij het vinden van financiering;
- 11° de kosten die eigen zijn aan het niet-circulair produceren, zo veel mogelijk te internaliseren en op die manier een gelijk speelveld te creëren tussen bedrijven;
- 12° verder in te zetten op de vergroening van de fiscaliteit;
- 13° de circulaire economie een volwaardige plaats te geven binnen het instrumentarium voor economie en innovatie, met het oog op concrete stimuli voor onderzoek en ontwikkeling (O&O). Daarbij moet de Vlaamse overheid haar expertise en kennis over circulaire economie gecentraliseerd beschikbaar stellen aan de ondernemingen;
- 14° binnen het instrumentarium van ondernemerschaps-, wetenschaps- en innovatiebeleid voldoende stimulansen te geven voor sectoroverschrijdende onderzoeksinitiatieven die kunnen leiden tot nieuwe businessmodellen, tot ecodesign of tot meer performante recyclage. Daarbij kan gedacht worden aan het clusterbeleid;
- 15° innovatie en beleid rond deeldiensten te stimuleren, niet alleen bij startende ondernemers maar ook in bestaande bedrijven, zodat ze kunnen omschakelen van productverkoop naar het aanbieden van diensten;
- 16° bij het verder uitwerken van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen optimaal rekening te houden met de behoeften van de circulaire economie en de optimalisatie ervan;
- 17° bij het ontwerpen van (overheids)gebouwen, een flexibele invulling voorop te stellen, zowel voor het huidige als het toekomstige gebruik;
- 18° blijvend in te zetten op het uitbouwen van Vlaanderen als een circulaire hub;
- 19° binnen het Vlaamse afvalbeleid de nadruk te leggen op het stimuleren van de circulaire economie, en afvalverwerkende bedrijven en intercommunales aan te moedigen zodat ze afvalstoffen als grondstof aanwenden;
- 20° kennis te nemen van de link tussen hergebruikbeleid en lokaal tewerkstellingsbeleid (al dan niet sociaal) en deze verder te onderzoeken;
- 21° Vlaanderen en de Vlaamse bedrijfswereld in het buitenland te promoten als een voortrekker van de circulaire economie;
- 22° zowel bedrijven als consumenten te sensibiliseren voor circulairebusinessmodellen, door goed werkende businessmodellen bekend te maken, bijvoorbeeld voor de omschakeling naar product-dienstverlening in plaats van het traditionele lineaire verkoopmodel;
- 23° financiering te bevorderen voor bedrijven met een goed businessplan en met een businessmodel dat gefocust is op circulair produceren, zowel via de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) als via het bankenoverleg;
- 24° het European Fund for Strategic Investments (EFSI) te gebruiken om grote circulaire projecten te financieren. Ondanks de Europese doelstelling heeft het EFSI op dit moment nog maar een beperkt aantal projecten gesubsidieerd;
- 25° na te gaan hoe de circulaire economie een plaats kan krijgen in het onderwijscurriculum, zowel in het lager en hoger onderwijs, als in de beroepsopleidingen;
- 26° aan universiteiten meer mogelijkheden te geven om zich aan te sluiten bij de expertisecentra voor circulair ondernemerschap;
- 27° de nodige aandacht te besteden aan scholing en opleiding van werknemers en bedrijven in de omschakeling naar een circulaire economie;

- 28° aandacht te hebben voor overgangsproblemen bij de reconversie van diverse industrieën naar een circulaire economie;
 - 29° in plaats van via regelgeving dirigistisch op te treden en zo aan goldplating te doen, te kiezen voor veeleer ambitieuze milieubeleidsvereenkomsten of convenanten met sectoren voor selectieve ophaling en verwerking, waarbij het gebruik van onnodige grond- of afvalstoffen wordt vermeden. Daarbij worden ambitieuze doelen geformuleerd, maar de verantwoordelijkheid en de manier waarop die doelen gehaald moeten worden, ligt bij de actoren;
 - 30° aan diezelfde actoren de ruimte te geven om creatieve oplossingen te bedenken. Daarbij wordt het wetgevend kader, als dat vandaag restrictief optreedt, aangepast zonder afbreuk te doen aan de milieustandaarden;
 - 31° de mogelijkheid te onderzoeken om voor bepaalde producten de terugnameplicht uit te breiden met als doel ecodesign te stimuleren. Dat gebeurt in een Europese context en met oog voor het concurrentievermogen van onze bedrijven;
 - 32° in een EU-perspectief de mogelijkheid te onderzoeken voor consumenten om hun defecte of versleten producten kosteloos terug te sturen naar de producent;
 - 33° inzake circulair waterbeleid, in uitvoering van de doelstelling van de Visienota 2050, te komen tot een robuust watersysteem in Vlaanderen door:
 - a) te blijven investeren in de Vlaamse expertise inzake het sluiten van de waterkringlopen;
 - b) bedrijven te steunen die werk maken van de fosforrecuperatie uit afvalwater;
 - c) steden en gemeenten te steunen die werk maken van het sluiten van de energie-, water- en nutriëntenkringloop en die onder meer kiezen voor rationeel watergebruik in hun eigen gebouwenpatrimonium;
 - d) voldoende middelen uit te trekken voor de laagdrempelige expertise- en dienstverleningscentra en demonstratieprojecten die bijdragen tot eco-efficiënte waterkringlopen;
 - e) het toelaten van proefprojecten of het voorzien in regelluwe zones om innovatieve oplossingen op vlak van circulair waterbeleid mogelijk te maken;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om aan te dringen bij de federale overheid om:
- 1° ingebouwde veroudering van producten tegen te gaan door bijvoorbeeld in een EU-perspectief de garantieregelgeving voor producenten te verstrengen;
 - 2° een wettelijk kader te ontwikkelen dat rekening houdt met businessmodellen die voortvloeien uit de circulaire economie, zoals deel-, dienst- en servicemodellen;
 - 3° in te zetten op de verdere vergroening van de fiscaliteit;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om aan te dringen bij de Europese Unie om:
- 1° een ambitieus beleid te voeren op vlak van hulpbronnefficiëntie (met inbegrip van energetische en niet-energetische hulpbronnen, biotische en a-biotische materialen, water, lucht, bodem, levende organismen, ecosystemen en biodiversiteit) rekening houdende met het feit dat Europa slechts instaat voor 30% van de grondstoffen om te voorzien in haar eigen behoeften;
 - 2° aan te dringen op een oplossing voor de interface tussen REACH, een systeem voor de registratie, evaluatie en toelating van chemische stoffen die in de Europese Unie geproduceerd of geïmporteerd worden, en de circulaire economie;
 - 3° aan te dringen op een vermindering van de bureaucratie voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen;

- 4° maatregelen te nemen om de ingebouwde veroudering van toestellen tegen te gaan en, omgekeerd, om de verwachte levensduur van producten te verlengen;
- 5° grote aandacht te besteden aan de problematiek van dumping in derde (niet-EU-)landen;
- 6° in het klimaatbeleid meer aandacht te schenken aan de CO₂-winsten die de circulaire economie genereert, bijvoorbeeld bij recyclage, en die winsten ook te valoriseren in de gebruikte modellen;
- 7° de regelgeving van niet-EU-landen met betrekking tot duurzaamheid te beïnvloeden, zoals de regelgeving rond garantie en afvalbeheer, bijvoorbeeld via handelsakkoorden of de Wereldhandelsorganisatie.